

Vegan leer: diervriendelijk en duurzaam of een synoniem voor plastic?

(1) Vegan leer heeft vaak een negatief imago en wordt beschouwd als 'nepleer'. Maar Abigail Bakker (36), eigenaar van de duurzame Geitenwollenwinkel, is het daar niet mee eens: "Mensen in mijn winkel zien juist dierlijk leer als iets negatiefs en niet als iets moois of iets van luxe." "Een alternatief voor leer is iets waar merken en ook de consument hard naar op zoek zijn", zegt Anne-Ro Klevant Groen (34) van de stichting Fashion for Good, die zich inzet voor een betere mode-industrie.

(2) Bij het imitatieleer dat nu het meest wordt gebruikt, komt wel veel plastic kijken. Er zijn wel steeds meer natuurlijke innovaties op het gebied van vegan leer, zoals champignon- of ananasleer. De samenstelling van een dergelijk vegan leer is van nature nog niet zo sterk als dierlijk leer. Daarom mixen merken dit natuurlijke materiaal vaak met een plastic om het steviger te maken. Of er moet een extra laagje, een coating, overheen, die op dit moment nog niet geheel milieuvriendelijk gemaakt kan worden. Op dat vlak valt nog winst te behalen.

(3) "Er zijn nog niet veel van dit soort natuurlijke alternatieven op de markt", zegt Denise Roobol (29), oprichter van het gelijknamige Rotterdamse tassenmerk. Op dit moment gebruikt zij ook een leervervanger waarin plastic is verwerkt, gemaakt van geperste synthetische vezels. De beschikbare natuurlijke materialen voldoen nog

niet aan de kwaliteitseisen van haar merk. "Veel van mijn tassen worden intensief gebruikt als werktassen.

45 Dan vraag ik me af: wat is duurzamer? Een tas gemaakt van vegan leer op synthetische basis, maar die wel lang meegaat, of een 100 procent niet-dierlijke natuurlijke tas die snel beschadigt?"

50 (4) De belangrijkste reden voor Roobol om vegan leer te gebruiken, is dierenwelzijn. Ze begrijpt wel dat mensen vroeger dieren gebruikten voor leer. "Ze hadden niks anders. Maar nu zijn er innovaties en vond ik dat er wel een alternatief moest komen. We leven tenslotte in de 21ste eeuw."

60 (5) Greg Stillman (34) van het bedrijf Natural Fibre Welding is bezig met het ontwikkelen van zo'n innovatie. "Ons imitatieleer bestaat uit rubber, kokosschil en kurkpoeder. Het is tijd voor een nieuw hoofdstuk over vegan leer: dier- en plasticvrij", zegt Stillman. Volgens hem helpt vegan leer dat gemaakt is van plastic, de dieren niet. Wanneer je met een tas gemaakt van dit materiaal langs bijvoorbeeld een scherpe leuning loopt, brokkelt de stof langzaam af. Het plastic komt zo in de lucht en uiteindelijk in de zee terecht. Daar komt het in de maag van dieren. "Binnenkort zwemt er in de zee meer plastic dan vis", zegt Stillman. "Mensen die vegan leer kopen, vergeten vaak dit aspect."

80 (6) "Nu mijn plastic- en diervrij leer nog in ontwikkeling is, zou ik zelf eerder dierlijk leer kopen. Leer is nu

een restproduct van de vlees-
industrie”, zegt Stillman. “Er bestaan
85 naast melk- en vleeskoeien geen
aparte ‘leerkoeien’. Als we de huid
niet gebruiken dan wordt die
verbrand. Zolang men vlees wil, is er
ook leer.”

90 **(7)** Bij het ontwikkelen van vegan leer
is het belangrijk dat het voldoet aan
dezelfde kwaliteitseisen als dierlijk
leer. De kwaliteit van dierlijk leer kun
je herkennen aan de gladheid van de
95 dierenhuid. Als een koe bultjes heeft
op zijn huid, bijvoorbeeld van een
bijensteek, dan wordt de kwaliteit van
het leer als slecht beschouwd. Een
merk als Chanel kiest het gladste
100 leer. Dit betreft misschien één
koeienhuid uit duizend.

(8) Vegan leer kent verschillende
gradaties in kwaliteit. Abigail Bakker:
“Drie jaar geleden heb ik een tas
105 gekocht van het mooie merk Matt &
Nat. Ik smijt hem overal neer. En er
zit nog geen schrammetje op. Het
leer van de markt is vaak van lagere
kwaliteit.” Voor Bakker is de
110 belangrijkste kwaliteitsvoorwaarde
dat een vegan product lang moet
meegaan.

(9) Een andere kwaliteitseis is de
‘kleursnelheid’. Dit betreft de
115 snelheid waarmee de kleur van het
leer van het product verdwijnt,
bijvoorbeeld als je dat ergens
tegenaan stoot. Bij het leer van
Natural Fibre Welding heeft de stof
120 van nature de kleur van leer. Andere
merken gebruiken een coating, een

laagje over het basismateriaal, dat
zorgt voor de kleur. Als je het leer
dan bekrast, gaat er een stukje van
die coating af en is de echte kleur
125 van de stof te zien.

(10) Er speelt nog meer een rol bij de
kwaliteit. De flexibiliteit van vegan
leer is ook belangrijk. Bij tassen is de
130 ‘vermoeidheid’ van leer van belang;
de hoekjes van de tas moeten lang
mee kunnen gaan. Maar hoe weet je
nou dat een product van vegan leer
voldoet aan al deze eisen? “Door
135 simpelweg vragen te stellen in de
winkel”, zegt Stillman. “Bij leer zijn
we gewend om verschillende vragen
te stellen in de winkel: ‘Hoelang gaat
deze tas mee?’ of ‘Welk product
140 heeft de beste kwaliteit?’ Je kunt je
afvragen waarom we dat niet bij
vegan leer doen.”

(11) Volgens Klevant Groen is er nog
een vraag die de consument moet
145 stellen, maar dan aan zichzelf:
‘Welke impact heeft het product dat
ik koop?’ Ze vindt dat mensen
moeten kopen waar ze zich goed bij
voelen. Ook moeten de vegan
150 merken zich een vergelijkbare vraag
stellen bij de productie. Klevant
Groen: “Ik denk zeker dat de term
vegan leer door sommige merken als
een marketingtruc wordt gebruikt,
155 maar het is belangrijker om ons te
focussen op het feit dat mensen op
zoek zijn naar oplossingen en
alternatieven voor leer.” Vingerwijzen
houdt positieve verandering tegen,
160 zoveel is zeker.

*naar een artikel van Emilie van Kinschot,
de Volkskrant, 16 september 2020*

Tekst 4 Vegan leer: diervriendelijk en duurzaam of een synoniem voor plastic?

- 1p 25 In de tabel in de uitwerkbijlage staan drie beweringen die gaan over de inleiding (alinea 1).
→ Kruis in de tabel in de uitwerkbijlage voor iedere bewering aan of deze waar of niet waar is op basis van alinea 1.
- 1p 26 “Op dat vlak valt nog winst te behalen.” (regels 30-31)
Wat wordt bedoeld met deze zin?
A De coating van vegan leer kan steviger.
B De productie van vegan leer kan milieuvriendelijker.
C Vegan leer kan met ananasleer sterker gemaakt worden.
D Vegan leer kan zonder coating milieuvriendelijker worden.
- 1p 27 In de tabel in de uitwerkbijlage staan stellingen over vegan leer.
→ Kruis in de tabel in de uitwerkbijlage voor iedere stelling aan of deze juist of onjuist is op basis van de alinea’s 2 en 3.
- 1p 28 De tassen van Denise Roobol hebben zowel duurzame als niet-duurzame eigenschappen.
→ Noem een duurzame en een niet-duurzame eigenschap van haar tassen.
- 1p 29 Wat maakt het bedrijf Natural Fibre Welding zo innovatief, volgens alinea 5?
- 1p 30 “Mensen die vegan leer kopen vergeten vaak dit aspect.” (regels 78-79)
Wat bedoelt Stillman met ‘dit aspect’?
Hiermee bedoelt hij dat een tas van
A plasticvrij vegan leer minder sterk is en daardoor niet duurzaam.
B plasticvrij vegan leer op de lange termijn schadelijk kan zijn voor dieren.
C vegan leer met plastic bij beschadiging schadelijk kan zijn voor dieren.
D vegan leer met plastic sterker is dan een tas van natuurlijke producten.
- 1p 31 “Bij het ontwikkelen van vegan leer is het belangrijk dat het voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen als dierlijk leer.” (regels 90-93).
Van welk verband is sprake in deze zin?
A doel – middel
B oorzaak – gevolg
C opsomming
D voorwaarde

- 1p 32 Net als dierlijk leer kent ook vegan leer verschillende kwaliteitseisen.
(alinea's 7 tot en met 10)
→ Kruis in de tabel in de uitwerkbijlage aan welke kwaliteitseisen dat zijn.
- 1p 33 Wat is het doel van deze tekst?
de lezer
A informeren over de nadelen van vegan leer
B informeren over de ontwikkeling van vegan leer
C overhalen om toch dierlijk leer te kopen
D overhalen om voortaan alleen vegan leer te kopen
- 1p 34 Op welke manier wordt de tekst afgerond?
Alinea 11
A bevat een waarschuwing voor de lezer.
B geeft een samenvatting van de tekst.
C geeft nieuwe informatie over het onderwerp.
D uit een toekomstverwachting over vegan leer.
- 2p 35 Je moet een samenvatting van tekst 4 maken.
→ Welke **vier** van de onderstaande zinnen bevatten informatie die zeker in de samenvatting opgenomen moet worden? Noteer de nummers van deze zinnen in de uitwerkbijlage.
- 1 Een alternatief voor leer is iets waar merken en ook de consument hard naar op zoek zijn.
 - 2 Bij het imitatieleer dat nu het meest wordt gebruikt, komt wel veel plastic kijken.
 - 3 De belangrijkste reden voor Roobol om vegan leer te gebruiken, is dierenwelzijn.
 - 4 Het is tijd voor een nieuw hoofdstuk over vegan leer: dier- en plasticvrij.
 - 5 Er bestaan naast melk- en vleeskoeien geen aparte 'leerkoeien'.
 - 6 Bij het ontwikkelen van vegan leer is het belangrijk dat het voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen als dierlijk leer.
 - 7 Vegan leer kent verschillende gradaties in kwaliteit.
 - 8 Bij leer zijn we gewend om verschillende vragen te stellen in de winkel.
 - 9 Mensen moeten het product kopen waar ze zich goed bij voelen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.